

УДК 334.012.64:332.14

DOI: <https://doi.org/10.32782/1814-1161/2025-3-4>

Редько Н.О.

старший викладач кафедри економіки
Національного транспортного університету

Амеліна Н.К.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки
Національного транспортного університету

Кривошеєва С.В.

старший викладач кафедри економіки
Національного транспортного університету

Redko Nataliia

Senior Lecturer at the Department of Economics
National Transport University

Amelina Nataliia

Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor at the Department of Economic
National Transport University

Kryvosheieva Svitlana

Senior Lecturer at the Department of Economics
National Transport University

МІЖРЕГІОНАЛЬНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В КОНТЕКСТІ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

INTERREGIONAL ECONOMIC COOPERATION AS A FACTOR OF ENTREPRENEURSHIP DEVELOPMENT IN THE CONTEXT OF STATE REGIONAL POLICY

У статті досліджено сутність та особливості міжрегіонального економічного співробітництва як важливого інструменту реалізації державної регіональної політики та стимулювання розвитку підприємництва. Обґрунтовано, що міжрегіональна взаємодія сприяє формуванню спільних виробничих ланцюгів, розвитку інфраструктури, створенню кластерів та інноваційних хабів, що забезпечує підвищення конкурентоспроможності регіонів. Особливу увагу приділено порівнянню українського досвіду з європейськими моделями, що дозволило виокремити як сильні сторони, так і вузькі місця національної практики. Визначено сучасні тенденції розвитку міжрегіонального співробітництва в Україні. Доведено, що міжрегіональне співробітництво виступає не лише складовою державної регіональної політики, а й важливим чинником формування сприятливого середовища для розвитку підприємницької діяльності.

Ключові слова: міжрегіональне співробітництво; державна регіональна політика; підприємництво; регіональний розвиток; економічні кластери; інноваційні хаби; транскордонна інтеграція.

This article examines interregional economic cooperation as an essential dimension of state regional policy and a key driver for strengthening entrepreneurial activity in contemporary Ukraine. The relevance of the chosen topic arises from the growing role of territorial integration processes in shaping sustainable regional development and the necessity to overcome economic disparities between territories. In the current context of globalization and European integration, interregional cooperation is not only an instrument for improving the competitiveness of local economies but also a foundation for creating favorable conditions for entrepreneurship and innovation. The article outlines the conceptual framework of interregional cooperation, paying attention to its theoretical interpretation, forms of implementation, and institutional mechanisms of coordination between regions. It highlights the importance of state regional policy in stimulating horizontal linkages among regions and supporting balanced development through strategic planning, co-financing programs, and partnership with business structures. Particular emphasis is placed on understanding the interaction between interregional integration and entrepreneurship, since regional partner-

ships create opportunities for business growth, development of industrial parks, innovation hubs, and educational clusters. The discussion also addresses the normative and organizational aspects of regional policy in Ukraine and compares them with European practices, which allows identifying key directions of transformation and adaptation. Furthermore, it reflects on the potential of digital platforms for business communication, the attraction of international investors, the creation of strategic alliances, and the expansion of cross-border collaboration with neighboring countries. The abstract emphasizes the significance of interregional cooperation as a strategic factor for entrepreneurship development in the framework of regional policy. The attention is directed to the comprehensive character of the subject, which combines economic, institutional, and innovation-related aspects, and demonstrates how cooperation among regions may contribute to the resilience and long-term growth of the national economy.

Keywords: *interregional cooperation; state regional policy; entrepreneurship; regional development; economic clusters; innovation hubs; cross-border integration.*

Постановка проблеми. Сучасний розвиток України супроводжується децентралізацією та потребою у збалансованій регіональній політиці, здатній зменшити диспропорції між областями. Значна асиметрія соціально-економічного розвитку зумовлює відмінності у рівні підприємницької активності, інвестиційній привабливості та конкурентоспроможності територій. У цих умовах між-регіональне економічне співробітництво виступає важливим інструментом державної політики, адже забезпечує формування спільних виробничих і логістичних ланцюгів, розвиток кластерів, розширення ринків збуту та реалізацію інфраструктурних проєктів. Активізація підприємництва у між-регіональному вимірі сприяє не лише зростанню окремих регіонів, а й формуванню єдиного національного економічного простору. Дослідження міжрегіонального співробітництва є актуальним як у науковому, так і практичному аспекті, адже воно безпосередньо пов'язане з підвищенням конкурентоспроможності економіки та інтеграцією України до європейського простору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика міжрегіонального економічного співробітництва та регіональної політики знайшла відображення у працях багатьох українських учених. Так, В. Вербицький досліджує логістичний потенціал регіонів України в умовах безпекових викликів, акцентуючи увагу на необхідності між-регіональної взаємодії для зміцнення економічної стійкості держави [1]. О. Гнедіна та Є. Нагорний аналізують проблеми функціонування логістичних систем у період воєнного стану та підкреслюють роль кооперації між регіонами у забезпеченні ефективності транспортних потоків [5]. Л. Кустріч розглядає агрологістичні хаби як невід'ємну складову розвитку аграрного ринку України та підвищення конкурентоспроможності прикордонних територій [6]. Х. Кравченко у своїх працях висвітлює сутність економічного простору та його інтеграційний потенціал для регіонального розвитку.

Зарубіжні автори також приділяють увагу проблемам регіональної інтеграції. L. Heilig, R. Stahlbock і S. Vob акцентують на ролі цифровізації та використанні великих даних у прийнятті управлінських рішень на рівні транспортних і логістичних систем. M. R. Khan та співавтори досліджують вплив штучного інтелекту і бізнес-аналітики на підвищення ефективності цифрових ланцюгів постачання, що є релевантним у контексті розвитку міжрегіональних інноваційних платформ [7; 8].

Важливими орієнтирами залишаються й концептуальні підходи Європейського Союзу до реалізації політики згуртованості, програм INTERREG та стратегії смарт-спеціалізації (S3), які широко висвітлюються у європейській науковій літературі.

Узагальнення наукових напрацювань дає підстави стверджувати, що хоча окремі аспекти між-регіонального співробітництва й підприємницької активності в регіонах України вже отримали наукове обґрунтування, питання їх комплексного впливу на реалізацію державної регіональної політики та формування сприятливого бізнес-середовища потребує подальшого поглибленого вивчення.

Метою статті є обґрунтування ролі міжрегіонального економічного співробітництва як складової активної державної регіональної політики та визначення його впливу на розвиток підприємництва. Для досягнення цієї мети передбачено:

- розкрити сутність і форми міжрегіональної взаємодії;
- проаналізувати наукові підходи до розуміння інтеграційних процесів між регіонами; охарактеризувати нормативно-правове та інституційне забезпечення співробітництва;
- здійснити порівняння українського досвіду з європейськими моделями; виявити сучасні тенденції й проблеми розвитку міжрегіональної співпраці;
- окреслити перспективні напрями її активізації з акцентом на підприємницьку діяльність.

Виклад основних результатів дослідження. Міжрегіональне економічне співробітництво у сучасній науковій літературі розглядається як система стійких економічних, виробничих, інноваційних та соціальних зв'язків між окремими адміністративно-територіальними одиницями, спрямованих на взаємодоповнення їхніх ресурсних потенціалів та забезпечення збалансованого розвитку національної економіки [4, с. 25]. Його сутність полягає у створенні синергетичного ефекту, коли результати спільної діяльності перевищує суму окремих досягнень кожного регіону.

Методологічно міжрегіональне економічне співробітництво базується на кількох ключових концепціях. По-перше, теорія регіональної інтеграції, яка підкреслює необхідність поглиблення економічних зв'язків між територіями для формування єдиного господарського простору. По-друге, інституційна теорія, що акцентує на ролі держави як координатора та гаранта рівноправних умов для всіх учасників співробітництва. По-третє, теорія просторової економіки, яка доводить важли-

вість територіальної спеціалізації, диверсифікації та формування міжрегіональних кластерів.

У структурі державної регіональної політики міжрегіональне співробітництво виконує подвійну функцію: з одного боку, воно виступає механізмом згладжування диспропорцій розвитку регіонів, а з іншого – слугує інструментом посилення національної конкурентоспроможності через об'єднання ресурсів та інноваційних можливостей. Міжрегіональне співробітництво у науковій літературі визначається як цілеспрямована діяльність адміністративно-територіальних одиниць, інститутів громадянського суспільства та суб'єктів господарювання, що спрямована на реалізацію спільних економічних, соціальних та інфраструктурних проєктів з метою посилення конкурентних переваг кожного учасника [6, с. 73].

Форми міжрегіонального економічного співробітництва є різноманітними та відображають як економічні інтереси регіонів, так і соціально-культурні потреби населення. Їхня класифікація ґрунтується на критеріях змісту взаємодії, сфері реалізації та характері очікуваних результатів [3, с. 17].

До економічних форм міжрегіонального економічного співробітництва належать виробнича кооперація між підприємствами різних регіонів, створення спільних підприємств, індустріальних парків і технополісів, об'єднання в єдині виробничо-логістичні ланцюги.

Важливою складовою є також міжрегіональна торгівля товарами та послугами, а також реалізація спільних інвестиційних проєктів. Соціальні форми співробітництва спрямовані на покращення умов життя населення через об'єднання зусиль у сферах освіти, охорони здоров'я, культури, туризму та спорту.

Інфраструктурні форми співробітництва охоплюють спільне будівництво й утримання транспортних коридорів, автошляхів, залізничних вузлів, енергетичних та телекомунікаційних мереж. Значна увага приділяється цифровій інфраструктурі, яка забезпечує створення електронних платформ для взаємодії бізнесу, органів влади та громадськості.

Інноваційні форми ґрунтуються на співпраці у сфері наукових досліджень та розробок, створенні інноваційних кластерів, технопарків, бізнес-інкубаторів, а також розвиток міжрегіональних освітньо-наукових альянсів, що забезпечують обмін знаннями, кадрами та технологіями.

Транскордонні форми реалізуються на стику з прикордонними регіонами сусідніх держав. Таке співробітництво часто підтримується міжнародними програмами (наприклад, INTERREG, Європейський інструмент сусідства), спрямованими на інтеграцію прикордонних територій у спільний економічний та культурний простір. Тому можна зауважити, що міжрегіональне співробітництво має комплексний характер, охоплюючи як суто економічні процеси, так і соціальні, інфраструктурні та інноваційні ініціативи.

У межах економічного підходу міжрегіональна інтеграція трактується як результат поглиблення

виробничо-господарських зв'язків між територіями, що забезпечує більш ефективний розподіл ресурсів, зростання продуктивності та розвиток внутрішнього ринку. Особливу увагу приділяють ефекту економії на масштабі та формуванню міжрегіональних кластерів.

Міжрегіональна інтеграція є багатограним явищем, яке не може бути пояснене лише економічними чинниками. Її ефективність залежить від поєднання економічних інтересів, просторово-географічних передумов, інституційної підтримки та соціально-інноваційних механізмів взаємодії. Особливого значення набуває розвиток механізмів державно-приватного партнерства, які дозволяють інтегрувати ресурси бізнесу у реалізацію міжрегіональних ініціатив. По-четверте, державна політика виконує стимулюючу та інтеграційну функцію у контексті європейської інтеграції України.

Участь у програмах транскордонного співробітництва Європейського Союзу підтримується саме на державному рівні, що створює можливості для обміну досвідом і формування спільних проєктів із сусідніми країнами. Держава виступає координатором та модератором міжрегіональної взаємодії, створюючи умови для ефективного використання потенціалу регіонів і посилення їхньої конкурентоспроможності. Від ефективності державної регіональної політики залежить не лише інтенсивність міжобласного співробітництва, а й загальна динаміка соціально-економічного розвитку країни [1, с. 180].

Нормативно-правова база України у сфері державної регіональної політики сформувалася як відповідь на необхідність подолання диспропорцій соціально-економічного розвитку регіонів та зміцнення міжрегіонального співробітництва. Центральним документом у цій сфері є Закон України «Про засади державної регіональної політики» від 5 лютого 2015 року, у новій редакції 2020 року. Цей Закон визначає: принципи регіональної політики (субсидіарність, партнерство, прозорість, інноваційність); основні інструменти її реалізації (стратегії розвитку, програми, проєкти, державні інвестиції); механізми взаємодії між центральними та місцевими органами влади; пріоритетність горизонтальної співпраці між регіонами поряд із вертикальними зв'язками «центр-регіони». Закон акцентує увагу на необхідності створення умов для сталого розвитку регіонів, інтеграції внутрішнього економічного простору та посилення конкурентоспроможності територій.

Крім цього Закону, важливими нормативними документами є:

- державна стратегія регіонального розвитку України на 2021–2027 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України, яка визначає завдання формування єдиного економічного простору, зміцнення міжрегіональної кооперації, розвиток інфраструктури та цифрової інтеграції;

- бюджетний кодекс України, який закріпив механізми фінансування регіональних і міжрегіональних проєктів через Державний фонд регіонального розвитку;

– Закон України «Про транскордонне співробітництво» (2004 р.), який визначає правові засади взаємодії прикордонних регіонів із регіонами сусідніх держав;

– стратегії розвитку областей і субрегіонів, що в обов'язковому порядку узгоджуються із загальнодержавною стратегією, але водночас можуть містити міжрегіональні пріоритети.

Законодавство України формує цілісну правову основу для стимулювання міжрегіонального співробітництва, інтегруючи національні та європейські стандарти регіонального розвитку [4, с. 45]. Державна стратегія регіонального розвитку України на 2021–2027 роки, що є базовим стратегічним орієнтиром у сфері регіонального розвитку та формує рамкові умови для реалізації міжрегіональних проєктів. Стратегія передбачає інтеграцію регіонів у єдиний економічний простір; розвиток транспортної, енергетичної та цифрової інфраструктури; стимулювання міжрегіональних інноваційних кластерів; посилення ролі регіональних і місцевих органів влади у плануванні та реалізації проєктів [3, с. 20], наголошуючи на необхідності партнерства між державою, бізнесом та місцевими громадами, що відповідає європейським підходам до регіонального розвитку.

Ефективним інструментом стимулювання співробітництва є механізм співфінансування. Зокрема, через Державний фонд регіонального розвитку реалізуються інфраструктурні та інноваційні проєкти, що мають міжрегіональне значення. Активно застосовуються інструменти державно-приватного партнерства, які дозволяють залучати інвестиції бізнесу до фінансування міжрегіональних програм.

В Україні функціонують агенції регіонального розвитку, створені за підтримки держави та Європейського Союзу [4, с. 47]. Вони виступають посередниками між центральними органами влади, місцевими громадами та бізнесом, забезпечуючи підготовку та реалізацію міжрегіональних проєктів. Інституційні механізми спрямовані не лише на фінансову підтримку співробітництва, але й на створення цілісної системи управління, яка поєднує стратегічне планування, ресурсне забезпечення та моніторинг результатів. Це дозволяє формувати стійкі партнерські відносини між регіонами та забезпечує ефективність державної регіональної політики.

Європейський Союз накопичив значний досвід у сфері міжрегіонального співробітництва, який сьогодні вважається еталонним і використовується як орієнтир для країн-кандидатів та держав-сусідів, у тому числі України [7, с. 125–154]. Найбільш показовими прикладами є програми INTERREG та макрорегіональні стратегії, ініційовані ще у 1990-х роках, які стали ключовим інструментом політики згуртованості Європейського Союзу. Вони спрямовані на підтримку транскордонного, транснаціонального та міжрегіонального співробітництва. INTERREG A – це транскордонне співробітництво, яке підтримує партнерство між прикордонними регіонами різ-

них держав-членів ЄС. INTERREG B – транснаціональне співробітництво у масштабніших географічних регіонах (наприклад, Центральна Європа, Балкани, Середземномор'я). INTERREG C (Europe) – міжрегіональне співробітництво між усіма країнами-членами ЄС, спрямоване на обмін досвідом і поширення кращих практик управління регіональним розвитком. Практична цінність цих програм полягає у фінансуванні спільних інфраструктурних, інноваційних та освітніх проєктів, що сприяють вирівнюванню соціально-економічного розвитку регіонів.

Досвід Європейського Союзу демонструє, що системна підтримка міжрегіонального співробітництва може суттєво зменшувати регіональні дисбаланси, стимулювати інноваційний розвиток і зміцнювати територіальну згуртованість. Для України цей досвід є стратегічно важливим у процесі євроінтеграції. Порівняння українського досвіду міжрегіонального співробітництва з європейськими моделями свідчить про певну спільність у задекларованих принципах, проте суттєві відмінності у практичній імплементації. Політика згуртованості Європейського Союзу спрямована на досягнення територіальної, економічної та соціальної єдності, базуючись на принципах партнерства, субсидіарності, багаторівневого врядування, програмно-цільового підходу та обов'язкової результативності.

В Україні задекларовані аналогічні засади: субсидіарність, партнерство, прозорість, орієнтація на результат, однак їхня реалізація ще не має системного характеру. Механізми багаторівневого управління та горизонтальної координації між областями діють переважно у межах окремих проєктів, а не в якості сталої практики. Інституційна архітектура в ЄС побудована на чіткій триаді «Єврокомісія – держава – регіон/муніципалітет», де регіональні керівні органи мають високий рівень операційної автономії, а роль агенцій розвитку та кластерних організацій формалізована [7, с. 125–154].

Правові основи для подібної системи існують і в Україні: державна стратегія, регіональні стратегії, агенції регіонального розвитку. Проте інституційна спроможність є нерівномірною, а сталість управлінських команд значною мірою залежить від донорської підтримки та ініціативності окремих територій. Фінансова складова також має відмінності. У ЄС діють структурні та інвестиційні фонди (ЄФРР, ЄСФ+, Фонд згуртованості), інструменти Interreg та макрорегіональні ініціативи, також важливими є умови обов'язкового співфінансування та система показників, що забезпечує прозорість і контроль за ефективністю використання коштів. В Україні головними інструментами виступають Державний фонд регіонального розвитку, державні цільові програми, місцеві бюджети та грантові механізми міжнародних партнерів. Проте обсяг фінансування є нижчим і менш передбачуваним, а культура «жорсткої» результативності та попередніх умовностей лише формується.

Суттєвою різницею є й підходи до планування та програмування. У ЄС застосовуються логіко-

структурні матриці, теорії змін, оцінки потреб і незалежні аудити, які дозволяють об'єктивно визначати пріоритети та відстежувати додану вартість співробітництва. В Україні культура системної оцінки впливу, незалежного моніторингу та вимірювання ефекту міжрегіональної синергії ще перебуває на етапі становлення.

Європейська практика має значно розвинену кластерну політику. Тут активно функціонують мережі кластерів (ESCA, EEN), впроваджується смарт-спеціалізація (S3), створюються інноваційні інвестиційні програми (I3) та тематичні платформи у сферах цифрової трансформації й «зеленого» переходу. В Україні кластерні ініціативи інтегруються у регіональні стратегії, однак їхня сталість і масштабність часто залежать від зовнішнього донорського фінансування. Реальні міжрегіональні ланцюги доданої вартості формуються переважно у транспорті, агропромисловій переробці та сфері інформаційних послуг. Особливої уваги заслуговує транскордонний і макрорегіональний вимір. У ЄС макрорегіональні стратегії забезпечують координацію політики між державами, визначаючи пріоритети мобільності, інновацій та захисту довкілля. В Україні участь у Дунайській стратегії та програмах транскордонного співробітництва відкриває можливості інтеграції прикордонних регіонів, проте нерівномірність їхньої участі та брак сталих механізмів координації обмежують ефективність.

У сфері цифровізації ЄС має значні здобутки завдяки використанню електронних систем моніторингу (SFC, eCohesion), відкритих даних та цифрових платформ партнерства. Україна демонструє успіхи у цифровізації публічних послуг (сервіси «Дія»), досі має відсутність повноцінних реєстрів результатів міжрегіональних проєктів. Кадрова та аналітична спроможність також є слабким місцем. У ЄС сформовані професійні керівні органи програм, діє система технічної допомоги та підвищення кваліфікації. В Україні бракує довгострокових аналітичних структур, здатних оцінювати міжрегіональні ефекти із застосуванням сучасних методів економічного моделювання.

Попри ці проблеми, українська модель має низку сильних сторін. Це наявність законодавчої рамки, яка загалом відповідає європейським принципам, досвід участі у програмах Interreg та Дунайській стратегії, високий рівень цифрової адаптації, а також сильні тематичні ніші для співробітництва, а саме: логістика, агропромислова переробка, енергетика, безпекові інновації, освіта й наука. Водночас вузькими місцями залишаються нестача стабільного багаторічного фінансування, недостатня формалізація горизонтальної координації між областями, нерозвиненість вимірюваних індикаторів міжрегіональної доданої вартості та дисбаланси в інституційній спроможності.

З урахуванням європейського досвіду Україні доцільно інституціоналізувати багаторічні міжрегіональні програми зі сталим фінансуванням, запровадити повний цикл оцінювання та відкриті репозитарії результатів, розвивати смарт-спеціалізацію

у міжрегіональному форматі, стандартизувати кластерну політику та зміцнити транскордонну інтеграцію через тематичні хаби. запроваджувати цифрові інструменти моніторингу.

Міжрегіональне співробітництво в Україні поступово набуває більшої системності, однак, незважаючи на наявність сучасної нормативно-правової бази та стратегічних документів, практична реалізація ініціатив має вибіркового характеру і зумовлена як політичними пріоритетами держави, так і спроможністю регіонів залучати інвестиції. Загальна тенденція полягає у поступовому переході від поодиноких локальних ініціатив до більш комплексних міжрегіональних програм, у яких беруть участь кілька областей водночас. Але, залишається недостатній рівень фінансової забезпеченості та інституційної спроможності багатьох регіонів, що гальмує реалізацію масштабних міжрегіональних проєктів.

Одним із найбільш перспективних напрямів активізації міжрегіонального співробітництва в Україні є розвиток регіональних економічних кластерів, які виступають сучасною формою організації просторово-економічної взаємодії. Кластерна модель дозволяє об'єднувати підприємства, наукові установи, освітні заклади та органи влади різних регіонів для досягнення синергетичного ефекту у виробництві та інноваціях.

Серед потенційних кластерів можна виділити агропромислові кластери, IT- та інноваційні кластери, туристичні кластери, індустріальні та машинобудівні кластери. Розвиток міжрегіональних кластерів відповідає європейській практиці формування політики смарт-спеціалізації (Smart Specialisation Strategy), яка орієнтує регіони на виявлення та використання власних конкурентних переваг [3, с. 21]. Кластерна модель може стати ключовим драйвером активізації міжрегіонального економічного співробітництва в Україні, сприяючи підвищенню конкурентоспроможності регіонів та інтеграції у європейський економічний простір.

У сучасних умовах цифровізації одним із найперспективніших інструментів активізації міжрегіонального економічного співробітництва є створення та розвиток цифрових платформ для бізнес-комунікацій. Вони забезпечують швидкий і прозорий обмін інформацією між підприємствами, органами влади, освітніми закладами та інвесторами, сприяючи формуванню єдиного економічного простору країни.

У сучасних умовах глобальної конкуренції важливим механізмом активізації міжрегіонального економічного співробітництва є створення стратегічних альянсів між регіонами, що об'єднують зусилля декількох областей у реалізації масштабних проєктів розвитку. Стратегічні альянси можуть стати дієвим інструментом формування нової архітектури регіонального розвитку України, що базується на партнерстві, кооперації та довгостроковому плануванні та дозволять підвищити конкурентоспроможність, зменшити диспропорції розвитку та посилити інтеграцію у європейський простір. Транскордонне співробітництво є однією

з ключових форм міжрегіональної взаємодії України, яка набуває особливого значення у контексті євроінтеграційних процесів та післявоєнної відбудови. Україна має протяжний кордон із країнами Європейського Союзу – Польщею, Словаччиною, Угорщиною, Румунією, а також із Молдовою, що створює передумови для розвитку багатосторонніх економічних, соціальних та культурних зв'язків.

Висновки. У статті доведено, що міжрегіональне економічне співробітництво є важливим чинником реалізації державної регіональної політики та водночас каталізатором розвитку підприємництва. Його значення полягає у формуванні єдиного економічного простору, зниженні територіальних диспропорцій, розширенні ринків збуту та залученні інвестицій. Співпраця між регіонами створює сприятливі умови для виникнення кластерів, інноваційних хабів, освітньо-наукових платформ та стратегічних альянсів, що підвищує конкурентоспроможність як окремих територій, так і національної економіки загалом. Аналіз українського досвіду показав наявність розвиненої нормативно-правової бази та інституційних механізмів, проте їх практична реалізація стикається з проблемами нерівномірної інституційної спроможності, обмеженого фінансування й недостатньої координації. Порівняння з європейськими моделями підтвердило потребу в інституціоналізації багаторічних програм, запровадженні системного моніторингу результатів, розвитку цифрових інструментів партнерства та поглибленні транскордонної інтеграції. Перспективи активізації міжрегіонального співробітництва в Україні пов'язані з поширенням практик смарт-спеціалізації, залученням міжнародних донорів та інвесторів, розбудовою цифрових платформ для бізнес-комунікацій і формуванням міжрегіональних кластерів. Реалізація цих напрямів сприятиме підвищенню підприємницької активності, посиленню економічної стійкості регіонів та інтеграції України у європейський простір.

Бібліографічний список:

1. Вербицький В., Ширяєва Л. Логістичний потенціал регіонів України в умовах сучасних безпекових викликів. *Економіка та суспільство*. № 70. 2024. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-156>
2. Вишневецький Д. Інтегральна оцінка просторово-факторного впливу на процеси підвищення ефективності територіального планування на регіональному рівні. *Комунальне господарство міст*. Т. 6, Вип. 187. 2024. С. 130–136.
3. Когут М., Гринкевич С., Хилук В. Поняття та значення логістичного потенціалу як чинника розвитку регіону. *Економіка і регіон*. Полтава: ПНТУ. Т. 2(89). 2024. С. 16–22.
4. Карий О., Подвальна Г. Логістична інфраструктура України у світових рейтингах. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Проблеми економіки та управління. Львів: Видавництво Львівської політехніки. № 873. 2017. С. 41–49.
5. Гнедіна К.В., Нагорний П.В. Сучасний стан логістичної інфраструктури прикордонних регіонів в умовах воєнного часу. *Економіка та суспільство*. № 65. 2024. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-4>
6. Кустріч Л. О. Агрологістичні хаби як невід'ємна складова розвитку аграрного сектору України. *Економіка та суспільство*. № 39. 2022. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-14>
7. Heilig L., Stahlbock R., Voß S. From digitalization to Data-Driven decision making in container terminals. In: Böse J.W. (ed.) *Handbook of Terminal Planning*. Springer. Cham. 2020. Pp. 125–154.
8. Islam Khan, Md Raisul; Barua Ayan; Karim Fazle; Das Niropan. Artificial intelligence and business analytics for flexible supply chain management. *International Journal of Innovative Science and Research Technology*. Vol. 10. Issue 6. 2025. Pp. 2997–3009.
1. Verbytskyi V., Shyriaieva L. (2024). Logistical potentials of the regions of Ukraine in modern security challenges. *Economika ta suspilstvo*. no. (70). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-156>
2. Vyshnevskiy D. (2024). Integral assessment of spatial-factor influence on the processes of increasing the efficiency of territorial planning at the regional level. *Komunalne hospodarstvo mist*. Tom 6. vy-pusk 187. Pp.130–134.
3. Kohut M., Hrinkevych S., Khyliuk V. (2023). Poniattia ta znachennia lohistychnoho potentsialu yak chynnyka rozvytku rehionu [The concept and significance of logistics potential as a factor in the development of the region]. *Ekonomika i rehion*. Poltava: PNTU. T. 2(89). Pp. 16–22.
4. Kariy O., Podvalna H. (2017). Lohistychna infrastruktura Ukrainy u svitovykh reitynhakh [Logistics infrastructure of Ukraine in world rankings]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnika"*. Seriya: Problemy ekonomiky ta upravlinnia. Lviv: Vydavnytstvo Lvivskoi politekhniki. № 873. Pp. 41–49.
5. Hnedina K. V., Nahomyi P. V. (2024). Suchasnyi stan lohistychnoi infrastruktury prykordonnykh rehioniv v umovakh voiennoho chasu. [The current state of logistics infrastructure of border regions in wartime]. *Ekonomika ta suspilstvo*. no. (65). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-4>
6. Kustritch L. O. (2022). Ahrolohistychni khaby yak nevid'ie-ma skladova rozvytku ahrarnoho sektoru Ukrainy. [Agrologistics hubs as an integral component of the development of the agrarian sector of Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*. no. (39). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-14>
7. Heilig L., Stahlbock R. & Voß S. (2020). From digitalization to data-driven decision making in container terminals. In J. W. Böse (Ed.). *Handbook of Terminal Planning*. Cham: Springer. Pp. 125–154.
8. Islam Khan Md Raisul & Barua Ayan; Karim & Fazle; Das & Niropan. (2025). Artificial intelligence and business analytics for flexible supply chain management. *International Journal of Innovative Science and Research Technology*. Vol. 10. Issue 6. Pp. 2997–3009.

Стаття надійшла: 15.08.2025

Стаття прийнята: 19.09.2025

Стаття опублікована: 28.11.2025